

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâri de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de hotărâri de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În temeiul art. 6 alin. (2), alin. (6) și alin. (7), art. 19 alin. (6), art. 22 alin. (2), art. 28 alin. (4), art. 29 alin. (3) și art. 42 alin. (4) din Legea privind cooperarea polițienească internațională (număr unic 264/MAI). Proiectul de hotărâri de Guvern este elaborat în scopul executării punctelor 53, 58 și 66 din capitolul 24 - „Justiție, Libertate și Securitate”, Cluster 1. „Valori Fundamentale” din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (în continuare – UE) pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Elaborarea proiectului de hotărâri de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații este justificată de necesitatea asigurării transpunerii parțiale a: 1. Regulamentului (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II); 2. Deciziei 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere; 3. Directivei (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului; 4. Poziției comune 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol; 5. Deciziei 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere. Precizare: Necesitatea promovării și înregistrării prezentului proiect de hotărâre derivă din faptul că atât proiectul de lege, cât și proiectul de hotărâre constituie priorități de nivel I și urmează a fi transmise concomitent spre consultare Comisiei Europene, întrucât acestea asigură transpunerea integrală a 1. Regulamentului (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II), și actele UE enumerate mai sus. După expunerea Comisiei Europene asupra proiectelor, se va respecta etapele de promovare prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, adică, proiectul de hotărâre cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații, va fi prezentat pentru aprobare Guvernului, după aprobarea proiectului de lege privind cooperarea polițienească internațională (număr unic 264/MAI).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul obținerii statutului de țară candidată pentru aderarea la UE la 23 iunie 2022, Republica Moldova este responsabilă de adaptarea infrastructurilor administrative și instituționale, precum și de armonizarea legislației naționale cu legislația UE în domeniile relevante.

Situația actuală evidențiază faptul că mecanismele naționale de schimb de date utilizate în cooperarea polițienească transfrontalieră – inclusiv datele ADN, datele dactiloscopice, datele privind înmatricularea vehiculelor, imaginile faciale și evidențele polițienești – nu sunt reglementate într-un mod unitar la nivelul unei legi speciale. În prezent, aceste mecanisme nu sunt structurate în logica „căutării automatizate” și a schimbului standardizat de informații, astfel cum este prevăzut de Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II). În acest context, se conturează necesitatea stabilirii unor condiții și proceduri clare pentru realizarea căutărilor automatizate asupra acestor categorii de date, ca element esențial al alinierii la standardele europene în domeniul cooperării polițienești.

Proiectul de hotărâri de Guvern este elaborat în legătură cu necesitatea îndeplinirii măsurilor prioritare pentru consolidarea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în procesul de aderare la UE și alinierea legislației naționale la acquis-ul UE, asigurării implementării integrale, calitative și în termen a recomandărilor formulate de Comisia Europeană, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în baza Acordului de Asociere între UE.

Activitățile infracționale transnaționale și terorismul necesită un răspuns coordonat și un schimb de date eficient și rapid.

În prezent, cadrul legal național care reglementează cooperarea polițienească internațională se bazează pe instrumente juridice care, deși funcționale, nu mai corespund dinamicii actuale a criminalității transfrontaliere și progresului tehnologic.

Evoluția amenințărilor transfrontaliere necesită instrumente care să permită identificarea rapidă a suspectilor prin căutări automatizate în bazele de date ale altor state membre.

Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, cunoscut și sub denumirea de Regulamentul Prüm II, este un act legislativ european major menit să consolideze securitatea internă în UE. Acest regulament face parte din pachetul UE privind codul de cooperare polițienească, propus de Comisia Europeană pentru a eficientiza lupta împotriva criminalității transfrontaliere.

Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023, stabilește normele organizatorice și procedurale ale Uniunii Europene pentru a asigura un schimb de informații adecvat și eficient între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE în vederea prevenirii, depistării și investigării infracțiunilor.

Transpunerea acestor acte europene este imperativă pentru asigurarea continuității cooperării cu agențiile UE (precum Europol) și pentru menținerea statutului de partener de încredere în domeniul ordinii și securității publice.

În prezent, schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova și partenerii externi (în special UE) se realizează prin canale multiple, însă fragmentate. Principalul punct de contact este Centrul Cooperare Polițienească Internațională (CCPI) al Inspectoratului General al Poliției, care gestionează fluxurile prin INTERPOL, Europol (aplicația SIENA) și ofițerii de legătură.

Deși există o colaborare activă, procedurile sunt adesea manuale și nu sunt pe deplin integrate într-un flux de lucru automatizat care să respecte standardele stricte de timp impuse de noul acquis european.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al proiectului de hotărâri de Guvern este să modernizeze schimbul de informații între autoritățile competente din statele membre, îmbunătățind mecanismele stabilite anterior.

La fel, stabilește condiții și proceduri pentru căutarea și schimbul automatizat de profile AND, date dactiloscopice (amprente), datele de înmatriculare a vehiculelor, imagini faciale (o noutate importantă), înregistrări polițienești (prin intermediul unui nou sistem numit EPRIS).

Proiectul instituie Punctul Unic de Contact (PUC) în cadrul Inspectoratului General al Poliției, care va servi drept interfață centralizată între sistemele naționale și infrastructura Uniunii Europene.

Se desemnează Punctele Naționale de Contact (PNC) pe domenii de competență (ADN, dactiloscopie, imagini faciale, vehicule, evidențe polițienești).

Soluția tehnică include utilizarea Router-ului UE, a sistemului EPRIS și a rețelei EUCARIS.

Prezentul proiect de act normativ stabilește cadrul juridic și instituțional necesar pentru implementarea mecanismelor de schimb automatizat de date între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, prin transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2024/982 (Prüm II) și a Directivei (UE) 2023/977.

Se instituie Punctele Naționale de Contact (PNC) pe domenii de competență, responsabile de furnizarea datelor din bazele de date sectoriale către PUC:

- **Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al IGP** - profiluri ADN, date dactiloscopice și imagini faciale;
- **Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI** – pentru domeniul evidențe polițienești;
- **Inspectoratul General de Carabinieri al MAI** – pentru domeniul pentru evenimente majore;
- **Agenția Servicii Publice** – pentru domeniul de date privind înmatricularea vehiculelor, date privind pașapoarte furate sau pierdute și date privind permisele de conducere;
- **Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova** – pentru domeniul furnizării informațiilor necesare prevenirii infracțiunilor teroriste;
- **Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică** – în calitate de punct național de contact tehnic pentru rețeaua securizată S-TESTA, responsabil de asigurarea conectivității, funcționării, disponibilității și securității canalului național de comunicații utilizat pentru schimbul de date.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

1) Utilizarea **Router-ului UE** ca punct central pentru interogarea automatizată a datelor biometrice, permițând extragerea și evaluarea rapidă a profilurilor ADN, amprentelor și imaginilor faciale.

2) Implementarea sistemului **EPRIS** (Sistemul european de inventariere a evidențelor poliției), care permite verificarea existenței unor antecedente sau evidențe polițienești în alte state membre, folosind date pseudonimizate pentru protecția identității în etapa de căutare.

3) Proiectul de hotărâri de Guvern reglementează obligativitatea utilizării standardului **UMF (Universal Message Format)** pentru toate mesajele structurate, garantând astfel interoperabilitatea tehnică între sistemele naționale și cele europene.

4) Sunt stabilite unele termene limită pentru furnizarea informațiilor solicitate, menite să asigure operativitatea urmăririi penale: **8 ore** pentru cereri urgente (date direct accesibile), **3 zile** pentru cereri urgente (date indirect accesibile) și **7 zile** pentru restul solicitărilor.

5) Introducerea procedurii de **revizuire manuală obligatorie** de către un expert calificat pentru orice concordanță (hit) biometrică înainte de a confirma rezultatul către statul solicitant.

6) Reglementarea „setului de date de bază” care se returnează automatizat în 48 de ore după confirmarea manuală a unei concordanțe, facilitând identificarea rapidă a persoanelor implicate în infracțiuni grave.

7) Instituirea unui mecanism anual de raportare către Comisia Europeană, cuprinzând statistici detaliate privind volumul de cereri, ratele de concordanță (hits) și motivele de refuz, în scopul evaluării eficienței cooperării transfrontaliere.

Deși Centrul Cooperare Polițienească Internațională a Inspectoratului General al Poliției exercită rolul punctului unic de contact și gestionează fluxurile de informații prin intermediul INTERPOL, Europol (aplicația SIENA) și ofițerii de legătură, nu există un cadru normativ național care să definească clar structura, funcționarea 24/7 și competențele Punctului unic de contact conform noilor cerințe europene (inclusiv accesul direct la toate bazele de date naționale relevante).

Informațiile sunt deținute de autorități diferite (Poliție, CNA, Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră), iar schimbul între acestea și partenerii străini nu este întotdeauna centralizat prin canale securizate unice, ceea ce duce la întâzieri.

Intervenția normativă vizează instituționalizarea Punctului de Contact Unic (SPOC), stabilirea SIENA ca instrument principal de comunicare și impunerea unor termene de răspuns stricte. Aceasta va asigura că Republica Moldova nu rămâne un "punct orb" în arhitectura de securitate a UE, facilitând totodată parcursul de aderare prin alinierea la standardele capitolului 24 (Justiție, Libertate și Securitate).
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Mentținerea situației actuale (nereglementarea) ar menține riscurile de securitate și ar izola Republica Moldova de mecanismele europene de cooperare polițienească automatizată.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Impactul asupra sectorului public este unul preponderent instituțional, normativ și tehnico-organizațional. În mod direct, autoritățile publice cu atribuții în domeniul ordinii publice și al cooperării polițienești vor trebui să instituie și să aplice proceduri unitare pentru căutarea automatizată și schimbul standardizat de informații, în condițiile stabilite de lege și de reglementările ulterioare. Sectorul public va beneficia de o actualizare tehnologică semnificativă prin adoptarea standardului european UMF (Universal Message Format) și conectarea la Router-ul UE. Această aliniere tehnologică nu doar că facilitează schimbul de date cu statele membre UE, dar impune și la nivel național o mai bună structurare și digitalizare a bazelor de date deținute de IGP, STI, ASP și SIS, eliminând fragmentarea informațională. Proiectul impune autorităților publice mecanisme stricte monitorizare și verificare a accesului la date. Acest lucru va consolida responsabilitatea funcționarilor publici și va asigura un nivel înalt de protecție a drepturilor cetățenilor, conform standardelor europene, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă a informațiilor sensibile. Autoritățile desemnate ca PNC vor trebui să asigure interoperabilitatea sistemelor proprii cu nodurile de comunicații ale PUC.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Sub aspect financiar, proiectul nu necesită cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, cheltuielile se vor efectua din contul alocațiilor prevăzute în aceste scopuri în bugetele instituțiilor implicate, precum și din alte surse conform legislației. În calitate de puncte de contact vor fi desemnați reprezentanți ai autorităților publice, care pe lângă atribuțiile de bază, în baza fișelor de post și a Regulamentelor de activitate, vor asigura schimbul de informații potrivit domeniilor de activitate.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul nu instituie obligații directe de raportare sau conformare pentru sectorul privat, întrucât se aplică autorităților competente și privește mecanismele de cooperare polițienească transfrontalieră și schimbul de date în scopuri de aplicare a legii. Prin urmare, nu se anticipează costuri administrative sau de conformare pentru întreprinderi, profesioniști ori alte entități private, în sensul impunerii de noi proceduri, licențe, autorizări sau raportări periodice. Impactul indirect asupra sectorului privat este preponderent pozitiv și rezultă din consolidarea capacității de prevenire și investigare a criminalității transfrontaliere, cu efecte asupra reducerii riscurilor economice asociate fraudei, furturilor de vehicule, falsurilor, criminalității organizate și altor forme de infracționalitate care afectează mediul de afaceri. De asemenea, creșterea eficienței schimbului de informații poate conduce la scurtarea duratei investigațiilor în cauze cu element transfrontalier și la îmbunătățirea recuperării bunurilor, ceea ce reduce pierderile suportate de agenții economici și de asigurători. Schimbul automatizat de date privind înmatricularea vehiculelor și permisele de conducere permite o soluționare mult mai rapidă a cazurilor de furt de vehicule sau a accidentelor rutiere implicând autoturisme înmatriculate în străinătate.
4.4. Impactul social
Proiectul are un impact social preponderent pozitiv, prin creșterea capacității autorităților competente de a preveni, depista și investiga infracțiunile cu componentă transfrontalieră și de a

răspunde mai rapid la riscuri de securitate, inclusiv în contextul evenimentelor majore. Accelerarea schimbului de informații și utilizarea căutărilor automatizate pot reduce timpul de identificare a persoanelor și de confirmare a concordanțelor între date, contribuind la sporirea siguranței publice și a securității.

Principalul beneficiu social este descurajarea criminalității și creșterea sentimentului de siguranță în rândul cetățenilor. Prin eficientizarea schimbului de date (ADN, amprente, imagini faciale), probabilitatea ca autorii infracțiunilor grave să fie identificați și trași la răspundere crește considerabil. Acest lucru reduce riscul de victimizare a populației și contribuie la un mediu social mai stabil.

Modernizarea mecanismelor de cooperare polițienească demonstrează capacitatea statului de a proteja ordinea publică folosind tehnologii de ultimă generație. Transparența și rigoarea procedurilor europene implementate prin acest proiect vor spori încrederea cetățenilor în profesionalismul și eficiența autorităților de aplicare a legii.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul are un impact direct asupra prelucrării datelor cu caracter personal, întrucât instituie un cadru juridic pentru căutarea și schimbul de informații între autoritățile competente ale Republicii Moldova și autoritățile competente ale statelor membre, inclusiv prin mecanisme automatizate (profiluri ADN, date dactiloscopice, anumite date privind înmatricularea vehiculelor, imagini faciale, evidențe ale poliției), precum și prin schimburi neautomatizate în cazurile prevăzute de lege (evenimente majore cu dimensiune transfrontalieră, prevenirea infracțiunilor teroriste, identificarea persoanelor dispărute și a rămășițelor umane). Datele vizate sunt date cu un grad sporit de sensibilitate (în special date biometrice), iar operațiunile de prelucrare implică riscuri inerente privind accesul neautorizat, utilizarea în alte scopuri, erori de calitate a datelor, precum și riscuri de securitate informațională în context transfrontalier.

Impactul asupra datelor cu caracter personal este unul de securizare și responsabilizare. Deși crește volumul de date prelucrate prin mijloace automatizate, nivelul de protecție a acestora este ridicat la standarde europene, oferind cetățenilor garanții juridice și tehnice mult mai solide decât în sistemele de cooperare clasice.

În vederea reducerii acestor riscuri, proiectul instituie garanții juridice și organizatorice care limitează prelucrarea la scopuri determinate și legitime, impune condiții de acces și autorizare, stabilește obligații de confidențialitate, securitate și integritate a datelor, inclusiv utilizarea criptării și a măsurilor tehnice și organizatorice adecvate. Proiectul prevede, de asemenea, obligații de înregistrare și evidență a accesărilor și operațiunilor de prelucrare, păstrarea înregistrărilor pe termene determinate, utilizarea acestora exclusiv pentru monitorizarea protecției datelor, verificarea admisibilității și legalității prelucrării, precum și pentru asigurarea securității și integrității datelor. Sunt prevăzute reguli privind ștergerea datelor după atingerea scopului sau la expirarea termenelor stabilite, iar în cazul schimburilor în legătură cu evenimente majore se instituie termene maxime de păstrare.

Sunt instituite garanții stricte: prelucrarea datelor doar în scopurile prevăzute, limitarea categoriilor de date transmise la cele esențiale și jurnalizarea obligatorie a tuturor operațiunilor pentru o perioadă de 3 ani.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul transpune parțial Regulamentul (UE) 2024/982 Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării

polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II), și parțial Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului, și a Deciziei 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Proiectul creează cadrul juridic intern necesar implementării cerințelor europene pentru aprobarea instrucțiunilor naționale pentru a defini în mod clar punctele naționale de contact (cum ar fi punctul național responsabil de gestionarea schimburilor automate: Prum privind datele dactiloscopice, imaginile faciale, profilurilor ADN și verificarea potențialei potriviri cu datele biometrice).
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și este disponibil la link-ul: https://particip.gov.md/index.php/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-actului-normativcu-referire-la-instituirea-si-functionarea-punctului-unic-de-contact-si-apunctelor-nationale-de-contact-in-scopul-schimbului-automatizat-de-date/16606. Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, proiectul de act normativ va fi remis spre avizare autorităților interesate și va fi supus consultărilor publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (https://www.mai.gov.md), la compartimentul „Transparență”, rubrica „Consultări publice”, precum și pe platforma guvernamentală particip.gov.md.
7. Concluziile expertizelor Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție, expertizei juridice și expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu art. 35, 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Proiectul elaborat se încadrează în cadrul normativ, iar adoptarea proiectului nu impune modificarea sau abrogarea a careva acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ După elaborarea și aprobarea proiectului de lege și a hotărârilor de Guvern menționate supra, vor fi modificate fișele de post și Regulamentele de activitate ale subdiviziunilor/autorităților din cadrul cărora vor fi desemnate puncte de contact pentru schimbul de date și informații cu statele membre. Suplimentar acțiunilor de modificare a cadrului normativ intern, implementarea proiectului necesită realizarea instruirii personalului implicat în schimbul de informații

Ministrul afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN